

4. Dencheva, S. (2016) Creativity as a managerial competence. Conference in Management, leadership and innovation. 10-11 November Bucharest.
5. Mynbayeva, A., Vishnevskaya, A., Sadvakassovas, Z. (2016) Experimental Study of Developing Creativity of University Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 217 (2016) 407 - 413
6. Patmore, J., Whittaker, S., Watkins, S. & Hessey, S. (2009). The management of creativity and innovation, second edition.
7. Turkson, J. K. and Appiah, K. O (2009) 'Managerial Creativity and Innovation: A Panacea for Organizational Change and Development', *Global Business and Economics Anthology*, Vol. II.

Assistant professor **Silvena Dencheva**, Ph.D.,
Professor **Dimitrina Kamenova**, Ph.D.,
Varna University of Management, Bulgaria

УДК 378

Тетяна ДОРОШЕНКО
м. Чернівці, Україна

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Стаття присвячена аналізу напрямків підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання на уроках музичного мистецтва інтерактивних технологій навчання, виявленню теоретичних та практичних основ впровадження інтерактивних технологій в початковій школі, зокрема на уроках музичного мистецтва.

Ключові слова: інтерактивні технології, урок музичного мистецтва, напрямки підготовки, майбутні вчителі початкової школи, інформаційні технології.

The issue is dedicated to the analysis of future primary school teachers' training program for the use of interactive technologies at the lessons of music art; to the identification of theoretical and practical bases for the interactive technologies implementation in primary school, music art lessons, in particular.

Key words: interactive technologies, music art lesson, training program, future primary school teachers, information technologies.

Стаття посвячена аналізу напрямків підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання на уроках музичного мистецтва інтерактивних технологій навчання, виявленню теоретичних та практичних основ впровадження інтерактивних технологій в початковій школі, в частині на уроках музичного мистецтва.

Ключевые слова: интерактивные технологии, урок музыкального искусства, направления подготовки, будущие учителя начальной школы, информационные технологии.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінюють орієнтації в галузі освіти. Відповідно до нормативних документів, прийнятих у нашій державі, „необхідно здійснювати стратегію випереджувального розвитку освіти, забезпечувати її цілісне, системне оновлення, осучаснення в контексті тих змін, які здійснюються в політичному, економічному, екологічному, культурному, правовому просторі нашої держави, враховуючи загальносвітові тенденції” [1, с.213]. Перехід освіти на особистісно орієнтовану парадигму викликав необхідність зосередження уваги викладачів, учителів, студентів на гуманістичному підході у навчанні, на застосуванні методів, які сприяють творчому розвитку особистості, враховують індивідуальні особливості всіх учасників освітнього процесу. Оновлені цілі сучасної освіти зумовлюють актуальність проблеми вдосконалення та розвитку професійних умінь майбутніх учителів початкової школи на основі широкого запровадження нових освітніх технологій. Серед них найперспективнішою є інтерактивна технологія, завдяки якій учень стає активним учасником процесу навчання. Інтерактивне навчання реалізує конкретну мету – створити комфортні умови навчання та виховання, які забезпечать активну взаємодію всіх учнів [2; 3].

Учені (Л. Коваль, Н. Коломієць, О. Поментун, Л. Пироженко та ін.) ґрунтовно досліджують інтерактивне навчання як специфічну освітню технологію.

Проблема використання інтерактивних технологій в процесі підготовки майбутніх учителів є предметом дослідження багатьох науковців (І.Гладка, Г. Кoberник, В. Мартинюк, Н. Павленко, Л. Тополя та ін.).

Психологічні засади підготовки майбутніх учителів до використання інтерактивних педагогічних технологій розкривають вчені Г. Андрєєва, В. Семиченко, Л. Величченко, С. Степанов та інші.

Учені (Н.Коломієць, О.Саган, Н.Павленко та ін.) зосереджують увагу на особливостях впровадження інтерактивного навчання в початковій школі. Проте, недостатньо розкрито питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва.

Метою наших розвідок є висвітлення напрямків підготовки майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках музичного мистецтва.

Термін «інтерактивний» означає «взаємодіючий». Інтерактивне навчання – це діалогове навчання, під час якого здійснюється взаємодія між суб'єктами процесу. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що всі учні беруть у ньому активну участь. На уроках організовується індивідуальна, парна і групова робота, використовуються рольові ігри, інсценізації, подорожі, бесіди. Такі види діяльності на уроці ведуть до взаєморозуміння, взаємоповаги, учні вчать культури спілкування. За умови стимулювання властивої для цього віку ігрової або пізнавальної мотивації діти досить легко й міцно запам'ятовують навчальний матеріал. Дослідження вчених довели, що інтерактивне навчання впливає не лише на свідомість учнів, а й на їх почуття, волю, в результаті чого краще засвоюється матеріал.

Урок музичного мистецтва – широке поле для застосування інтерактивних технологій навчання. Учитель допомагає школярам емоційно, глибоко проникати в музичний твір, досягати особливості музичного мистецтва, виявляти широкі зв'язки музики з життям, засвоювати знання про музику, формує навички виразного її виконання, розвиває творчі здібності, виховує художній смак, потребу у спілкуванні з музикою.

Важливим є висновок дослідників О.Пометун та Л.Пироженко про те, що інтерактивне навчання є сукупністю технологій (наприклад, технологія «мікрофон», мозковий штурм та ін.). Автори розподіляють інтерактивні технології на чотири групи, залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів:

- інтерактивні технології кооперативного навчання (організація навчання у малих групах учнів, об'єднаних спільною навчальною метою: робота в парах, один-два-чотири – усі разом, змінні трійки, карусель, робота в малих групах, акваріум тощо);
- інтерактивні технології колективно-групового навчання – технології, що передбачають одночасну спільну (фронтальну роботу всього класу);

- технології ситуативного моделювання – побудова навчального процесу за допомогою залучення учня до гри, передусім, ігрове моделювання явищ, що вивчаються;
- технології опрацювання дискусійних питань – широке публічне обговорення якогось суперечливого питання [4].

Ці інтерактивні технології можна успішно застосовувати на уроках музичного мистецтва в початкових класах.

З метою впровадження інтерактивних технологій в навчальний процес необхідно, насамперед, підготувати майбутніх учителів до роботи з ними. Це потребує перегляду змісту курсів підготовки спеціалістів, розробки нових курсів, практичного використання науково-методичного забезпечення, а також активного вивчення й впровадження інтерактивних технологій у навчально-виховний процес вищих педагогічних закладів освіти.

Теоретичними основами впровадження інтерактивних технологій в початковій школі, зокрема на уроках музичного мистецтва, є вивчення майбутніми вчителями навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності», «Педагогічні технології в початковій школі», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Музичне мистецтво з методикою навчання», «Сучасні технології музичного виховання» та ін.

Під час лекцій студенти отримують знання щодо сутності інтерактивних технологій, їх класифікації, методів інтерактивного навчання. Разом з викладачами майбутні вчителі готують презентації з проблем застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі, що сприяє засвоєнню теоретичних основ використання інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва в початковій школі.

Конкретизація теоретичних основ відбувається на практичних заняттях, де широко застосовуються ділові ігри, проблемні бесіди, заслуховуються підготовлені студентами повідомлення. В результаті у студентів створюється чітке уявлення про перспективи використання інтерактивних технологій у навчальній та музично-виховній роботі.

Корисним має стати організація і проведення семінарів-тренінгів, під час яких моделюються життєві ситуації, проводяться рольові ігри, спільними зусиллями вирішуються проблеми.

Підготовці майбутніх учителів початкової школи до використання інтерактивних технологій на уроках музичного мистецтва сприяє застосування інформаційних технологій навчання, які допомагають отримати різноманітну інформацію, є засобом

продуктивного спілкування студентів, інтенсифікації освітнього процесу, надання йому творчого, дослідницького характеру.

Поєднання інтерактивних і комп'ютерних технологій значно підвищує якість навчання майбутніх учителів. Насамперед це проявляється в тому, що вони стають для студентів засобом пізнавальної діяльності.

Нові інформаційні технології можна розглядати як цікаву форму інтерактивних технологій навчання. В поєднанні з навчальними методиками і програмами з музики вони значно прискорюють процес засвоєння відповідних предметних норм, знань, вмінь та навичок, відкривають нові можливості для усвідомленого сприйняття музичного твору, для розвитку музичного мислення, створюють сприятливу атмосферу для спілкування та спільної діяльності, а також розширюють особисту творчість на ранньому етапі розвитку.

Як відомо, серед комп'ютерних музичних програм важливе місце посідають ігрові програми. Саме вони для початкового навчання повинні бути домінуючими. Авторами вони визначаються як фактор підвищення ефективності шкільного навчання. Використання їх в навчальному процесі відкриває перспективи щодо розширення та поглиблення теоретичних знань, надання їм практичної значущості, створення сприятливих можливостей для співробітництва учасників, для інтеграції навчальних предметів, врахування нахилів, запитів, вподобань і здібностей учнів, збільшення частини самостійної навчальної діяльності дослідницького характеру, формування творчого потенціалу учасників навчального процесу – учнів і вчителів.

Отримані в процесі навчання теоретичні знання та практичні вміння успішно реалізуються під час проходження педагогічної практики в школі, де студенти доцільно використовують в освітньому процесі інтерактивні технології, створюють комфортні умови для навчання молодших школярів, організовуючи парну, групову та колективну взаємодію.

Таким чином, запровадження інтерактивних методів навчання на уроці музичного мистецтва в початковій школі наближує учнів до умов реального спілкування, виступає важливим мотиваційним чинником, який спонукає до здобуття знань. Інтерактивні технології навчання забезпечують реалізацію завдань розумового, морального, культурно-естетичного виховання молодшого школяра.

У підготовці майбутніх учителів початкової школи до використання інтерактивних технологій навчання доцільно включати реалізацію таких напрямків:

- розробку й удосконалення відповідних курсів;
- проведення семінарів-тренінгів;
- постійне наукове забезпечення навчання в системній цілісності та взаємодії з відповідними інформаційними технологіями;
- впровадження в лекційні курси методології та методики науково-дослідного пошуку;
- спрямування роботи студентських наукових гуртків та інших форм науково-дослідної роботи студентів на пошук і творче засвоєння інтерактивних методів, що використовуються у вітчизняній та світовій науці й практиці.

Література

1. Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття / Авт. кол.: В. Лигица, В. Андрущенко, С. Довгий та ін. За заг. ред. В. Литвина – К.: Навч. книга, 2003. – Кн. 3: Модернізація освіти. – 944 с.
2. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометуна. – К.: „Видавництво А.С.К.“, 2004. – 192 с.
3. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко та інші. – Умань, 2003. – 65 с.
4. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко // Відкритий урок. – 2003. – № 3-4. – С. 19-31.

Інформація про автора:

Дорошенко Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецьких дисциплін Чернівецький національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка e-mail – vikdor1@gmail.com; тел. 050 46 50 363

УДК 371.14

Ірина Єнгаличева,
м. Черкаси, Україна

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА КАФЕДРИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті порушено актуальну проблему з дослідження методичної роботи кафедри вищого навчального закладу. З'ясовано, що здійснення науково-методичної роботи кафедри визначено на законодавчому рівні та потребує врахування вимог європейського освітнього простору. З огляду на це у статті окреслено основні напрями науково-методичної роботи кафедри